

LANDINFO TEMANOTAT

LANDINFO TEMANOTAT er utarbeidet av *Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon* (LANDINFO).

LANDINFO TEMANOTAT kan inneholde utvalg, sammenstilling og vurderinger av informasjon fra en rekke kilder, samt LANDINFOs vurdering av enkelte eller flere av de refererte kildene.

REGION: ASIA
LAND: BHUTAN

TEMA: Helse: HIV/AIDS, tuberkulose og diabetes
DATO: 05.12.2007
SENEST OPPDATERT:

Helse: HIV/AIDS, tuberkulose og diabetes er en notatrekke fra Landinfo som kortfattet beskriver utbredelse, behandlingstilbud og behandlingskostnader. Kildene som anvendes i dette notatet anses som informative og oppdaterte.

Innledning

Opplysninger om innbyggertallet i Bhutan varierer. En folketelling i 2005 opplyste om 672 000 innbyggere, mens FN har anslått et innbyggertall på ca. 2 000 000 (2006)¹. FNs tall er beregnet ut fra Bhutans egne opplysninger gitt i 1971 om en million innbyggere. Det er i all hovedsak tre etniske grupper i landet: sharchops av Tibet-burman opprinnelse, ngalong som er etterkommere av tibetanske immigranter og lhotshampa som er nepalitalende.

Generelt

Antatt levealder i 2005 var 62 år for menn og 65 år for kvinner². Til sammenlikning var gjennomsnittlig levealder 47 år i 1984. Spedbarnsdødeligheten har minsket³. I år 2000 døde 60 barn i løpet av det første leveåret, til sammenlikning døde 103 barn for ti år siden. Ca. 45 % av befolkningen er under 15 år, videre er ca. 63 % av befolkningen under 25 år⁴. Bhutan er rangert som nummer 133 av 177 på UNDPs Human Development Index for 2007.

¹ Landguiden. Länder i fickformat. For en nærmere redegjørelse om bakgrunnen for de varierende tallene, se Landguiden.

² EIU: Bhutan. Country Profile 2007.

³ Landguiden. Länder i fickformat.

⁴ Youandaids.

Alle borgere har rett til kostnadsfrie helsetjenester⁵. Om adekvat medisinsk behandling ikke er tilgjengelig i Bhutan, betaler staten kostnadene for transport til andre land, vanligvis India. Ca. 90 % av innbyggerne har i prinsippet tilgang til helsetjenesten⁶. Enkelte bor imidlertid langt fra tilgjengelig helsetilbud. Myndighetene har i perioden 2002-2007 satset på å øke befolkningens tilgang til helsetjenester og har blant annet bygd 8 helsesentre og 69 klinikker i vanskelige tilgjengelige områder⁷.

I 2005 var det 29 sykehus i landet⁸. I tillegg var det 176 helsestasjoner og 485 helseklinikker spredd ut i distriktene.

Myndighetene arbeider med å ferdigstille det nasjonale sykehuset i hovedstaden⁹. Etter planen skal dette sykehuset være ferdig i 2007. Målet er å kunne behandle pasienter som frem til nå har blitt sendt til India og Thailand for behandling. I tillegg vil sykehuset kunne behandle sykdommer som kreft og diabetes.

I 2004 var det kun 144 leger i landet¹⁰. Det er ikke mulighet for å utdanne seg til lege i Bhutan¹¹. Personer blir sendt til Bangladesh, India, Myanmar og Sri Lanka for å utdanne seg til lege¹².

Private helsetjenester forekommer ikke¹³. Det finnes imidlertid noen få private apotek i enkelte byer.

- Leger per 1 000: 0.05 (2004)¹⁴
- Sykepleiere per 1 000: 0.14 (2004)
- Sykehussenger per 10 000: 16 (2001)

HIV/AIDS

- Antall med HIV/AIDS: < 500 (2005)
- Utbredelse: < 0.1 % (2005)
- Antall med behov for ARV: < 100 (2006)
- Antall som får ARV: < 100 (2006)

⁵ Utrikesdepartementet: Mänskliga rättigheter i Bhutan 2006.

⁶ Landguiden. Länder i fickformat.

⁷ EIU: Bhutan. Country Profile 2007.

⁸ WHO/SEARO.

⁹ EIU: Bhutan. Country Profile 2007.

¹⁰ Utrikesdepartementet: Mänskliga rättigheter i Bhutan 2006.

¹¹ WHO/SEARO: Country Health System Profile. Bhutan.

¹² Ibid.

¹³ Ibid.

¹⁴ Alle tall angående helsepersonell, HIV/AIDS og tuberkulose er hentet fra Global Health Facts.

Behandlingsmuligheter/regionale forskjeller:

Første tilfellet av HIV ble registrert i Bhutan i 1993¹⁵. Per i dag er det blitt registrert personer med HIV i 15 av 20 distrikter i landet. Antall personer med HIV er estimert til under 500 tilfeller. I juni 2006 av det rapportert om 90 saker. Av disse skal 22 personer ha dødd.

Myndighetene etablerte allerede i 1986 et nasjonalt program for å bekjempe HIV/AIDS. Behandling er tilgjengelig.

Tuberkulose

- Utbredelse per 100 000: 174 (2005)
- Dødelighetsrate per 100 000: 19 (2005)
- DOTS-dekning: 100 % (2005)
- DOTS-behandling suksessrate: 83 % (2004)

Behandlingsmuligheter/regionale forskjeller:

Behandling er tilgjengelig.

Diabetes

- Utbredelse: 35 000 (2000)¹⁶
- Dødelighetsrate: NN

Behandlingsmuligheter/regionale forskjeller:

Antall personer med diabetes i Bhutan er usikkert. I motsetning til WHO Diabetes Programme, estimerer World Diabetes Foundation med et antall mellom 10 000 og 20 000 personer. Behandling og medisiner er kostnadsfrie. Arbeidet med helsepersonells kunnskap om diabetes må imidlertid styrkes. To spesialiserte diabetesklinikker er etablert. I løpet av 2007 vil 100 leger, 250 helseassistenter og 150 sykepleiere ha fått opplæring i diabetesbehandling¹⁷.

¹⁵ WHO/UNAIDS: HIV/AIDS epidemiological fact sheet.

¹⁶ WHO Diabetes Programme.

¹⁷ World Diabetes Foundation.

Kilder:

EIU: *Bhutan. Country Profile 2007.*

Landguiden: *Länder i fickformat.* Tilgjengelig på Landdatabasen.

Global Health Facts. Tilgjengelig fra: <http://www.globalhealthfacts.org/>

Utrikesdepartementet 2007: *Mänskliga rättigheter i Bhutan 2006.* Tilgjengelig fra Landdatabasen.

WHO/SEARO: *Country Health System Profile. Bhutan.* Tilgjengelig fra: http://www.searo.who.int/LinkFiles/Bhutan_CHP.pdf

WHO Diabetes Programme. Tilgjengelig fra: http://www.who.int/diabetes/facts/world_figures/en/index5.html

WHO: *TB Country Profile. Bhutan.* Tilgjengelig fra: http://www.who.int/globalatlas/predefinedReports/TB/PDF_Files/btn.pdf

WHO/UNAIDS: *HIV/AIDS epidemiological fact sheet.* Tilgjengelig fra: http://www.who.int/globalatlas/predefinedReports/EFS2006/EFS_PDFs/EFS2006_BT.pdf

World Diabetes Foundation. Tilgjengelig fra: <http://www.globaldiabeteswalk.net/composite-727.htm>
<http://www.globaldiabeteswalk.net/composite-264.htm>

Youandaids: *Bhutan at a Glance.* Tilgjengelig fra: <http://www.youandaids.org/Asia%20Pacific%20at%20a%20Glance/Bhutan/index.asp>